

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Cdi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII
a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia , Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009
Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101
Web: www.ccdab.ro,
E-mail: ccdab@yahoo.com

Director redactor șef:

Prof. Deák – Székely Szilárd Levente

Responsabil de număr: prof. Munteanu Maria

Redactori: prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica

Colaboratori: lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan

Corectura: Prof. Nandrea Maria, prof. Bazilescu Sebastian

SUMAR

- Cuvinte cheie: pedagogie postmodernistă, curriculum, competențe, calitate. Abordarea curriculum-ului centrat pe competențe - *prof. Munteanu Maria* 3
- Rolul terapiei rațional emotivă și comportamentală în prevenirea distresului la profesori – *prof. Marinceș Marinela Adriana* 7
- Evaluare prin autoevaluare - *prof. Buta Violeta* 11
- Metoda didactică – instrument didactic în activitatea cu elevii – *prof. Pașca Adriana* 13
- Pregătirea cadrelor didactice pe tematici europene. Diseminare curs – *prof. Hațegan Comșa Marilena* 14
- Proiect tematic „Mijloace de transport” – *prof. învă. preșcolar Bregar Elena, prof. învă. preșcolar Bara Nicoleta Livia* 16
- Diseminare vizită de studiu Franța, Bordeaux – *prof. Popoviciu Corina Daniela* 21
- Patriotismul în contextul globalizării – *prof. Marinela Țuculete* 22

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

CUVINTE CHEIE: PEDAGOGIE POSTMODERNISTĂ, CURRICULUM, COMPETENȚE, CALITATE ABORDAREA CURRICULUM-ULUI CENTRAT PE COMPETENȚE

*Prof. Munteanu Maria
Casa Corpului Didactic Alba*

"Viitorul unei națiuni este hotărât de modul în care aceasta își pregătește tineretul"

Erasmus.

Una din provocările în față căreia se plasează de ceva vreme educatorul român este abordarea curriculumului centrat pe competențe în virtutea urmării unui ideal educațional cu claritate exprimat în noua lege a învățământului, centrat în jurul a trei direcții fundamentale pe care se pot plia strategiile formative destinate educabililor de orice vârstă:

- Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane
- Formarea personalității autonome
- Asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii

Abordarea corectă a curriculumului centrat pe competențe reclamă cunoașterea de către profesionistul în domeniul educației a caracteristicilor pedagogiei postmoderniste, știință care fundamentează practica în domeniul didactic. Formările continue, pe parcursul carierei didactice sunt o cale sigură de urmat pentru fundamentarea actelor specifice de proiectare și conducere a procesului de învățământ. Fundamentul designului educațional care se încadrează în parametrii de eficiență propuși de pedagogia postmodernistă este asigurat de o sumă de valori congruente cu dimensiunile esențiale ale vieții contemporane: dialogul, democrația, utilitatea, autoreflexivitatea, decentrarea și interculturalitatea, distrucționismul, non-totalitarismul, non-universalismul, non-esențializarea. În temeiul acestor valori, în paradigma pedagogiei postmoderniste, accentul se pune pe însușirea de către elev a cunoștințelor utile pentru viața individuală și socială, pe evitarea centrării pe o cultură dominantă și reconsiderarea culturilor marginale, ale minorităților care sunt la fel de importante. Într-un astfel de context pedagogic, este contracarată viziunea totalitaristă, a culturii universale și a esențialismului care neglijează diversitățile locale, alterând interpretările și este, în schimb, promovată toleranța față de diversitățile (de idei, trăiri, sentimente, opinii, interpretări etc.) din jur, iar procesele de negociere și implicarea în comunicarea educațională bivalentă ori multivalentă sunt favorizate.

Demersurile didactice sunt posibile într-un context precum cel pe care l-am conturat mai sus doar dacă sunt reinterpretate construcțiile pedagogice teoretice iar ideile pedagogice sunt reconsiderate din perspective noi, diferite. Această condiție reclamă cu necesitate, la nivelul practicii educaționale, o revizuire continuă a tot ceea ce a reprezentat până de curând în pedagogie „piloni” ai proiectării și conducerii actului didactic.

Caracteristicile pedagogiei postmoderniste își găsesc concretizarea în activitatea didactică prin crearea de alternative metodologice. Sunt implementate deja în învățământul românesc, în diverse trepte ale acestuia, practici educaționale specifice pedagogiei Montessori (propune ca educația copilului să fie bazată pe modul său de acțiune independent, într-o manieră responsabilă; oferă copiilor oportunitatea de a se dezvolta la potențialul maxim și stimulează elaborarea de soluții pentru propriile probleme; copilul și învățarea sunt pe primul loc, iar programa și predarea pe locul al doilea; automatizarea este considerată cheia succesului), Freinet (orice copil este capabil de reușită, cu condiția respectării priorităților și intereselor acestuia și a eliminării exigențelor

exagerate și premature care îl împing spre eșec; fiecare elev învață să-și stabilească singur obiectivele, să nu fie impuse din exterior; școala este loc de viață și de producție; se stimulează respectul reciproc, munca în echipă), Waldorf (promovează activitatea practică, conducerea colegială este apreciată, pondere sporită cunosc cursurile artistice și practice) Step by Step (promovează metodele de predare-învățare centrate pe copil; implicarea comunității și a familiei în procesul instructiv-educativ este favorizată; strategiile didactice sunt active, participative, copiii sunt mereu puși în fața unor situații-problemă, învață descoperind, le este încurajată inițiativa, încrederea în forțele proprii, toleranța, comunicarea, lucrul în echipă). S-a încetățenit și transferul unor demersuri specifice alternativelor educaționale în învățământul tradițional, de masă. Ilustrativă este, în acest sens, întâlnirea de dimineață care se organizează actualmente zilnic în învățământul preșcolar.

Stimularea învățării prin cooperare și folosirea metodelor interactive de grup sunt practici la îndemâna oricărui cadru didactic și, ne place să credem, sunt și folosite cu pondere mare în toate treptele sistemului de învățământ. O astfel de manieră de lucru este de dorit, în opinia noastră, a fi completată de o mai insistentă focusare a agenților educaționali pe construcția progresivă a cunoștințelor și abilităților, nu doar prin intermediul activității proprii elevului, ci și prin interacțiunile sociale atât dintre elevi, cât și dintre elevi și profesori, elevi și comunitate. Reiese cu claritate, din cele enunțate drept deziderate, necesitatea funcționării parteneriatelor educaționale, a legăturilor funcționale între toți aceia care în mod direct sunt interesați de evoluția educabilului pe traseul său formativ.

Într-o schimbare reală de paradigmă educațională, mai clară este de dorit să devină, în orice mediu educațional formal, comutarea accentului pus pe elev, ca agent al construcției proprii învățării, în defavoarea centrării pe cadrul didactic ca furnizor al cunoașterii. Pentru aceasta sunt necesare, considerăm noi, integrarea în activitățile didactice a strategiilor care sunt compuse din activități de învățare care să debuteze cu stârnirea curiozității elevului și îi facilitează acestuia căutarea răspunsurilor la întrebările care-l preocupă, prin promovarea învățării prin descoperire în cadrul școlii.

Aderarea la principiile fundamentale ale pedagogiei postmoderniste solicită și crearea de către educator a unor contexte favorabile dezvoltării autonomiei educatului în învățare, antrenarea polilor educaționali în demersuri care facilitează auto-conducerea grupului clasă. Desigur, astfel de deziderate se leagă de eliminarea manierelor și practicilor autoritare din structura stilurilor educaționale. Rămâne încă retorică întrebarea „Cum și în cât timp se va produce schimbarea?” cunoscută fiind parțiala deschidere spre schimbare a unor slujitori ai catedrei care au o vechime mai îndelungată în muncă. Pe de altă parte, țintele menționate mai sus, promovează abordarea metacognitivă a învățării. Urmând o astfel de cale, devine posibilă dezvoltarea proceselor sau mecanismelor cognitive implicate în achiziția cunoștințelor. Cadrul didactic care își propune promovarea pedagogiei metacognitive este cel care pornește în acțiunea didactică de la ideea că elevii sunt capabili să-și construiască cunoștințele și priceperile, este capabil să stimuleze reflecția elevilor cu privire la cunoașterea funcțiilor cognitive proprii, a strategiilor și procedeele folosite în situații problematice și crează un cadru stimulativ pentru construcția cunoștințelor și priceperilor prin interacțiuni între elevi și între elevi și profesor, pe baza conținuturilor disciplinelor de învățământ.

Pedagogia postmodernistă își delimitează incidența asupra practicii didactice și prin crearea și susținerea plăcerii de a învăța a elevului. Demersul specific obligă profesorul la descoperirea căilor de antrenare la elev a motivației intrinseci, fapt ce poate conduce la evitarea „învățării pentru notă”. Este apreciată o întrebare drept oportună ca bază de start în demersurile pedagogice care vizează stimularea motivației care influențează învățarea: „Care sunt principalele surse ale motivației pentru învățare ale unui copil/elev?” (Popenici, Fartușnic, 2009). Există mai multe categorii de factori recunoscute ca fiind determinante în crearea motivației pentru învățare (individuali, familiali, școlari) de care este de dorit a se ține cont în demersul educatorului de construcție a unor strategii de intervenție în spațiul școlar. Profesionalismul cadrelor didactice presupune o implicare în parcurgerea etapelor de intervenție pentru ameliorarea nivelului de

motivație pentru învățare. Aceste arii de intervenție, potrivit modelului motivațional al lui Viau (2004), sunt: diagnoza modelului de motivație pentru învățare, inițierea unor intervenții ameliorative, evaluarea și rafinarea intervențiilor. Etapele consecutive ale modelului solicită, desigur, competențe multiple din partea educatorului precum și creativitate, flexibilitate, implicare activă în propria dezvoltare a dimensiunii profesionale a personalității. Activarea și angajarea tuturor acestor resurse presupune transformarea cadrului didactic într-un adevărat „model de învățare pentru elevi”(Turnbull, 2007).

Inovarea strategiilor evaluative și promovarea evaluării dialogate reprezintă o altă direcție practică valorizată ca urmare a asumării de către educator a paradigmei specifice pedagogiei postmoderniste. Aceasta reclamă folosirea de către educator a metodelor de evaluare alternative într-o pondere semnificativă, fără a se renunța la utilizarea metodelor de evaluare tradițională. Firescul acestei combinații este justificat prin faptul că multiple valențe ale metodelor tradiționale de evaluare au drept chintesență dialogul (de exemplu, în contextul evaluării orale se poate integra prezentarea orală a proiectului sau a portofoliului, iar dialogul profesor-elev este bine reprezentat). Importante în contextul evaluării didactice sunt și accentuarea analizei și a ameliorării în paralel cu comutarea accentului de pe sancțiune și control. Fundamentarea pe astfel de demersuri favorizează creșterea responsabilității personale a educabilului în cursul traseului său formativ.

Activarea imaginației, a creativității și a cercetării prin povestirea de istorisiri, elaborarea de jurnale reflexive, cercetarea sentimentelor, elaborarea de portofolii, realizarea de proiecte sunt ținte ale strategiilor didactice subsumate modelului pedagogiei postmoderniste. Traducerea în practică a acestora este facilitată de utilizarea metodelor de predare care sunt în măsură să activeze elevii, prin asumarea procedurilor de includere în strategiile didactice a metodelor care se pliază, prin specificul lor, pe cerințele educației permanente. Din categoria acestora putem enumera: „gândiți-lucrați în perechi-enumerati”, „metoda asaltului de idei”, „problematizarea”, „experimentul”, „studiul de caz”, „știu-vreau să știu-am învățat!”

Valorificarea segmentului opțional și realizarea diferențierilor explicite a parcursurilor de învățare, prin livrarea de valori nonidentice sunt tot atâtea căi de urmat de către profesioniștii în educație pentru promovarea unor demersuri didactice eficiente. Acestea sunt pliate pe direcțiile postmoderniste asumate în educație. Este necesar ca la acestea să se adauge strategii de diferențiere și particularizare (prin metode, forme de realizare a învățării, predării, evaluării etc.).

În consens cu practicile promovate de pedagogia postmodernistă se plasează și încurajarea viziunii alternative și a interpretărilor specifice culturii, concomitent cu manifestarea respectului diversității personalităților și culturilor. O astfel de direcție de acțiune pedagogică este direct corelată cu evitarea etichetărilor și a ierarhizărilor provenite din evaluări reciproce și poate fi promovată cu ușurință în spațiul didactic dacă se perpetuează ca practică curentă negocierea rolurilor și regulilor „jocului” didactic.

Precizăm că focusarea pe formarea, exersarea sau dezvoltarea competențelor nu exclude pedagogia obiectivelor. Deoarece competențele sunt ținta mai îndepărtată a obiectivelor, prin schimbarea de paradigmă pedagogică nu se creează un hiatus între demersurile tradiționale legate de problematica finalităților și abordarea acestora din unghiul de incidență oferit de competențele ce se doresc a fi formate la elevi prin angajarea lor în trasee formative.

O altă cerință esențială, în opinia noastră, alături de abordarea predării prin respectarea principiilor pedagogiei postmoderniste este cea referitoare la manifestarea actului didactic sub auspiciile calității. Educatorul profesionist este cel care asigură calitate instrucției și educației pe care le realizează în contexte formative de factură postmodernistă. Adoptăm drept elemente de raportare teoretică la problematica calității pe cele care ni le furnizează Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar în cadrul cursurilor de formare a experților evaluatori externi la care am participat. Astfel, prin calitate în educație se înțelege „un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate” (Iosifescu, Ș., 2005) iar asigurarea calității este acceptată a fi „capacitatea unei organizații furnizoare de a oferi programe educație, în conformitate cu standardele anunțate” (Iosifescu, Ș., 2005). Locul pe care îl are cadrul didactic în

sistemul definit mai sus este implicit, obligând, parcă, la o atentă și responsabilă punere în legătură a rolului de profesionist asumat cu indiciile calității manifeste. Cu alte cuvinte, proiectarea și implementarea unui curriculum de calitate de către profesioniștii domeniului educațional decurge dintr-o atentă și constantă raportare la indicatorii de performanță specifici subdomeniului curriculum. Pe de o parte, în ceea ce privește proiectarea curriculumului, relevanți devin următorii indicatori de performanță (conform documentelor la care se raportează demersul de evaluare externă):

- Utilizarea curriculumului național sau alternativ aprobat de Ministerul Educației și Cercetării pentru fiecare nivel de școlarizare, profil și specializare / calificare profesională din oferta școlii;
- Existența strategiei de dezvoltare-proiectare a curriculum-ului la decizia școlii / curriculum-ului în dezvoltare locală pentru fiecare nivel de școlarizare, profil și specialitate / calificare profesională din oferta școlii;
- Stabilirea orarului / programului de studiu al elevilor în conformitate cu cerințele igienice și pedagogice;
- Există planificarea corespunzătoare a conținuturilor învățării pentru toate disciplinele/modulele din curriculum;
- Proiectarea unităților de învățare promovează și încurajează centrarea pe elev;

Pe de altă parte, evaluarea asigurării calității educației presupune și raportarea realizării curriculum-ului la indicatori de performanță pertinenti pentru asigurarea calității. Este vorba despre:

- Respectarea orarului proiectat;
- Utilizarea auxiliarelor curriculare, echipamentelor și materialelor de studiu;
- Utilizarea manualelor școlare aprobate M.E.N.
- Corelarea parcurgerii disciplinelor la nivelul ariei curriculare;
- Adecvarea strategiilor și a metodologiei didactice la specificul cultural al populației școlare și la motivația fiecărui elev;
- Utilizarea autoevaluării elevilor, a evaluării formative și a feedback-ului pentru optimizarea procesului de învățare;
- Realizarea, conform prevederilor legale în vigoare, a programelor de educație diferențiată (pentru copiii cu cerințe educative speciale – provenind din grupuri defavorizate social sau predispuse la abandon școlar, pentru copii supradotați etc);
- Informarea regulată a elevilor și / sau a părinților acestora privind progresul realizat și rezultatele școlare;

Capacitatea profesorului de a implementa un curriculum centrat pe competențe este în strânsă legătură cu competențele didactice pe care le deține iar autoevaluarea acestora, reflecția asupra lor, reprezintă chintesența evoluției profesionale a educatorului

Competențele didactice sunt elemente-ghid în demersul de concepere, proiectare și implementare a oricărui program de formare inițială și continuă a educatorilor. Fără considerarea acestor repere esențiale, orice demers formativ destinat cadrelor didactice riscă să devină un exercițiu care nu își poate îndeplini menirea. Multe dintre aceste competențe necesare profesionistului care activează în domeniul educației se formează în perioada pregătirii inițiale. Ulterior, ele se antrenează în practică, mai ales în contextul creării activităților de învățare în care să fie implicați elevii, în procesul complex de identificare, adaptare și particularizare a sarcinilor de învățare destinate educabililor, în monitorizarea progresului acestora și în demersul evaluativ al progreselor înregistrate de către cei aflați în plin proces de formare și dezvoltare a personalității lor. Există, însă, și competențele didactice care se formează prin participarea profesionistului în domeniul educației la programe de formare continuă.

Fundamentale pentru cadrul didactic se apreciază a fi competențele de proiectare curriculară și competențele de management al învățării și al clasei de elevi. Aceste două categorii sunt

încadrabile în categoria competențelor acționale orientate extern și constituie coloana vertebrală a sistemului de competențe didactice.

Competențele mai sus enumerate fac parte dintr-o grupă mai largă de competențe generale ale cadrului din care derivă competențe specifice. Acestei din urmă categorii îi sunt subsumate competențe structurate care reunesc atât acțiuni ale profesorului cât și cunoștințe deținute de acesta. Compun setul de competențe, alături de cele mai sus enumerate, următoarele: competențele de reflecție asupra dezvoltării profesionale și personale, competențele interpersonale, competențele de management al carierei, competențele de reflecție pedagogică și didactică. Toate acestea sunt incluse în categoria competențelor recunoscute ca fiind specifice profesorului activ în secolul XXI. Este lesne de observat în practica educațională că asumarea tuturor competențelor mai sus enumerate este încă un deziderat pentru multe dintre cadrele didactice care activează în învățământul românesc iar acțiunea specifică, în virtutea integrării acestora în structura personalității educatorului reprezintă un demers parțial realizat de către profesioniștii din domeniul educației.

În concluzie, apreciem cunoașterea temeinică de către profesionistul în domeniul educației a concretizărilor în activitatea didactică a postulatelor pedagogiei postmoderniste, urmărirea constantă a asigurării calității actului didactic pe care îl conduce, precum și asumarea potrivită a rolurilor specifice profesionistului în domeniul educației din ziua de azi drept căi pertinente de urmat de către educator pentru a face față contextului în care implementarea curriculumului centrat pe competențe reprezintă o direcție strategică în învățământul românesc contemporan.

Bibliografie

- 1.Gliga, L., (2002), (coordonator), „Standarde profesionale pentru profesia didactică”, Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul Național pentru Pregătirea Profesorilor, lucrare realizată sub auspiciile și cu finanțare din partea Guvernului României și a Băncii Mondiale
- 2.Iosifescu, Ș. (2005), (coordonator), „Managementul și cultura calității la nivelul unității școlare”, Institutul de Științe ale Educației, Laboratorul „Management educațional”, București
- 3.Popenici, Ș., Fartușnic, C., (2009), „Motivația pentru învățare”, București, Editura Didactica Publishing House
- 4.Turnbull, J., (2007), „Nine habits of Highly Effective Teachers. A Practical Guide to Empowerment ”, New York: Continuum International Publishing Group
- 5.Viau, R. (2004), „La motivation en contexte scolaire”, Quebec: Editions du Renouveau pedagogique
- 6.*** Buletinul Informativ al Ministerului Educației Naționale, 1991

ROLUL TERAPIEI RAȚIONAL EMOTIVĂ ȘI COMPORTAMENTALĂ ÎN PREVENIREA DISTRESULUI LA PROFESORI

*Prof. Marincaș Marinela Adriana
Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud*

Din perspectiva terapiei rațional emotive și comportamentale, distresul emoțional este consecința evaluării (prin intermediul convingerilor iraționale) de către individ a evenimentelor nedorite sau neplăcute cu care se confruntă. Această evaluare are ca și consecințe emoții și comportamente disfuncționale. Potrivit lui Ellis, toate ființele umane, atunci când se confruntă cu evenimente care îi împiedică să-și atingă scopurile sau care contravin valorilor personale, au tendința de a adopta o gândire absolutistă, imperativă (ex. „Trebuie să reușesc și să mi se

recunoască meritele”), de a exagera caracterul neplăcut sau greutățile vieții de a percepe evenimentele frustrante și/sau disconfortul emoțional ca intolerabile (ex. „Nu pot să suport să fiu criticat(ă) sau ca lumea să aibă o părere proastă despre mine”) și de a generaliza valoarea proprie, a celorlalți sau a lumii pe baza unui număr limitat de comportamente sau a unei observații limitate (ex : „Din moment ce nu am avut succes în carieră, sunt un ratat”)

În ultima perioadă, studiile au evidențiat validitatea teoriei ce fundamentează *terapia rațional emotivă și comportamentală*. EREC reprezintă un program de sănătate a gândirii, o filozofie de viață al cărei scop major este dezvoltarea la oameni a unor deprinderi de gândire rațională și abilitarea în utilizarea acestor deprinderi în viața de zi cu zi. Modul de a gândi al cadrelor didactice are un impact deosebit în actul educațional. Distresul emoțional al profesorilor conduce la comportamente disfuncționale în raport cu elevii, colegii și activitatea didactică. Consecințele directe ale distresului emoțional al profesorilor sunt: relațiile disfuncționale cu elevii și colegii, neimplicarea în sarcinile școlare sau extrașcolare, absentismul, tratarea cu superficialitate a sarcinilor de muncă și amânarea. Scopul educației rațional emotive și comportamentale pentru profesori îl constituie modificarea cognițiilor iraționale și implicit modificarea emoțiilor și comportamentelor disfuncționale. Comportamentele profesorilor pot influența în mod negativ comportamentele elevilor. Studiile realizate în acest domeniu sunt foarte puține la număr și au evidențiat specificul cognițiilor iraționale la cadrele didactice, dar și modalități de intervenție. Atitudinile autoritare (cerințele absolutiste față de ceilalți, mai specific față de elevi) nu sunt compatibile cu orientarea educației centrate pe elev. Profesorul autoritar este centrat pe controlul elevului, acestuia din urmă neoferindu-i-se libertatea de exprimare, de experimentare a gândirii critice.

În experiența didactică, un beneficiu imens ar aduce cadrul didactic care va decide să urmeze cursuri de formare profesională în domeniul Psihologiei sau Psihologiei educației, pentru ca profesorii să fie cât mai eficienți în munca lor cu elevii, pentru a face față comportamentelor disruptive ale acestora, dar și pentru a gestiona propriile emoții negative resimțite în viața profesională.

Ce este stresul? Stresul este o reacție psihologică la solicitările inerente ale factorilor de stres care are potențialul de a face o persoană să se simtă tensionată și anxioasă. Stresul este o stare de tensiune ce ia naștere atunci când o persoană răspunde cererilor locului de muncă, familiei și altor surse externe ca și când acestea ar fi generate de nevoile sale interne, obligații și autocritică. Stresul este aditiv dar și cumulativ. Există numai două tipuri de reacție: răspunsul activ, adică lupta și răspunsul pasiv, fuga sau tolerarea. Stresul poate fi definit și sub aspectul efectelor: „reacția minții și a trupului la schimbare”, sau „rezultatul dezechilibrului atunci când percepția unei persoane sau actualele abilități resurse sunt insuficiente pentru a face față cerințelor unei situații date” sau „teama indusă unui organism care încearcă să-și păstreze normalitatea în fața potențialilor agenți ce îl pot afecta”. În viața de zi cu zi s-a pus accent pe aspectele negative, disfuncționale ale stresului. În limbaj curent, atunci când spunem despre cineva „că este stresat” ne gândim de fapt la un nivel de stres foarte mare. La locul de muncă, poate cea mai exhaustivă definiție a stresului negativ este: schimbarea în starea psihică, fizică, emoțională sau în comportamentul unei persoane ca urmare a presiunii constante exercitate asupra sa pentru a activa în moduri incompatibile cu abilitatea sa reală sau percepută, cu timpul și resursele avute la dispoziție.

Aspecte ale stresului emoțional al profesorilor

Stresul profesorilor a fost definit ca un răspuns sau un afect negativ acompaniat de schimbări psihologice cu potențial disfuncțional. Acestea rezultă din aspecte ale profesiei și este mediat de percepția conform căreia cerințele profesiei reprezintă o amenințare și de mecanismele de coping utilizate pentru a reduce amenințarea. Stresul profesorilor continuă să constituie și azi o dificultate pentru cadrele didactice, elevi sau mediul profesional. Distresul emoțional poate afecta satisfacția în muncă, eficiența profesorilor în activitatea didactică, relațiile lor cu elevii și școala, starea de bine a acestora sau a familiilor acestora. Un nivel ridicat al stresului la profesori poate fi manifestat prin frustrare, agresivitate, anxietate, comportamente de evitare, absentism. Creativitatea acestora, abilitatea lor de a gestiona problemele clasei, precum și implementarea metodelor educative sunt influențate în sens negativ.

Conform *modelului ABC* sursele distresului emoțional (stresorii) reprezintă evenimentul activator (A). Turk, Meeks și Turk (1982) au examinat 49 de studii cu privire la cauzele stresului la profesori și au identificat șapte categorii de stresori. În ordinea impactului asupra stresului la profesori acestea includ:

- (a) mediul școlar sărac;
- (b) indisciplina elevilor;
- (c) condiții de muncă inadecvate;
- (d) problemele personale;
- (e) relațiile cu părinții;
- (f) presiunea timpului
- (g) pregătirea inadecvată.

Mediul școlar sărac, identificat a fi cel mai important stresor, vizează relațiile superficiale dintre profesori și administrația școlii, conflictele cu părinții, relațiile proaste cu colegii, lipsa suportului public pentru școli, apatia elevilor, insecuritatea postului și conflictul de rol. Tuettemann și Punch (1993) vorbesc despre *stresorii* care activează distresul: lipsa sau accesul dificil la resursele materiale comportamentul indisciplinat al elevilor măsura în care așteptările societății față de profesori sunt percepute a fi ridicate, orele suplimentare dedicate realizării sarcinilor legate de școală. Pe de altă parte: volumul de muncă ridicat, elevii nemotivați, menținerea disciplinei, presiunea timpului, sarcinile școlare și extrașcolare, adaptarea la schimbările din sistemul de învățământ, stima de sine, statutul conflictul de rol, ambiguitatea rolului etc.

Însă, toate aceste surse de stres sunt particulare pentru fiecare profesor, iar intensitatea distresului emoțional va depinde de interacțiunea complexă dintre personalitatea, valorile și abilitățile profesorilor, precum și de situațiile specifice cu care se vor confrunta. Profesorii mai în vârstă au raportat nivele mai ridicate ale stresului. De asemenea, bărbații obțin scoruri mult mai ridicate în ceea ce privește atitudinile autoritare decât femeile. Cercetările care au investigat strategiile de coping utilizate de profesori în reducerea stresului didactic astfel au relevat faptul că dezangajarea, suprimarea activităților competitive și angajarea în *strategii pasive* de coping conduc la intensificarea stresului, iar planificarea activă și angajarea în strategii active de coping (schimbarea perspectivei, calmarea, exercițiile de relaxare etc.) contribuie la ameliorarea stresului. Strategii de coping utilizate de profesorii în a face față stresului sunt: evitarea confruntărilor, relaxarea după programul de muncă, controlul emoțiilor, alocarea de timp pentru sarcini particulare, discutarea problemelor și exprimarea emoțiilor, un stil de viață sănătos, planificarea și stabilirea priorităților și recunoașterea propriilor limite

Cogniții iraționale specifice cadrelor didactice

Conform teoriei rațional emotive și comportamentale, distresul emoțional este o consecință a evaluărilor pe care individul le realizează în privința evenimentelor cu care se confruntă. Aceste evaluări sunt realizate prin intermediul cognițiilor iraționale (evaluative).

În ultimele două decenii, distresul emoțional al profesorilor a fost conceptualizat și studiat în concordanță cu principiile teoriei rațional emotive și comportamentale. Bernard și Joyce (1984) au trecut în revistă *cognițiile iraționale majore ale profesorilor* ce contribuie la stresul didactic:

1. Trebuie să primesc în mod constant aprobarea elevilor, profesorilor, administrației, părinților.
2. Evenimentele din clasă trebuie să se desfășoare exact așa cum doresc eu să se desfășoare.
3. Școlile trebuie să fie drepte.
4. Elevii nu trebuie să fie frustrați.
5. Oamenii care nu se comportă corect trebuie să primească o pedeapsă severă.
6. Nu ar trebui să existe nici un fel de disconfort sau frustrare la școală.
7. Profesorii au nevoie întotdeauna de foarte mult ajutor din partea celorlalți pentru a rezolva problemele legate de școală.
8. Cei care nu se descurcă bine la școală nu sunt valoroși.
9. Elevii cu un istoric de probleme comportamentale și de învățare vor avea întotdeauna probleme.
10. Nu suport să văd copii care au o viață de familie nefericită.

11. Trebuie să am control total asupra clasei tot timpul.
12. Trebuie să gădesc soluția perfectă pentru toate problemele.
13. Când copiii au probleme, vina e a părinților.
14. Trebuie să fiu un profesor perfect și să nu fac niciodată greșeli.

Programe de intervenție în distresul emoțional al profesorilor

Cu toate că terapia rațional emotivă și comportamentală oferă un cadru conceptual coerent pentru a-i ajuta pe profesori să facă față stresului legat de indisciplina elevilor, există foarte puține studii care utilizează terapia rațional emotivă și comportamentală sau educația rațional emotivă și comportamentală în reducerea stresului, modificarea cognițiilor iraționale, a emoțiilor și comportamentelor disfuncționale ale profesorilor. Majoritatea studiilor dedicate reducerii distresului emoțional al profesorilor sunt centrate pe paradigma inoculării stresului. Programele de sorginte cognitiv-comportamentală se focalizează asupra cognițiilor iraționale. Rezultatele acestor studii au evidențiat o scădere a iraționalității și distresului profesorilor, însă nu au apărut modificări în comportamentul manifestat în clasă.

Forman a propus o structură posibilă pentru programele de intervenție:

1. Cum funcționează emoțiile;
2. Identificarea gândurilor/cognițiilor;
3. Definierea raționalului;
4. Identificarea și disputarea cognițiilor iraționale;
5. Cum să faci față furiei;
6. Cum să faci față fricii și anxietății;
7. Cum să faci față vinovăției;
8. Construirea unor noi modalități de gândire.

Asigurarea unui climat educațional favorabil este condiționat de starea de bine a cadrelor didactice. Distresul emoțional al profesorilor afectează activitatea didactică a acestora, relațiile profesor-elev, relațiile de muncă, putând afecta chiar și viața personală a acestora. Aceste comportamente afectează relațiile cu elevii și nu conduc la modificări în sens pozitiv în ceea ce privește comportamentul elevilor. Dimpotrivă, uneori aceste comportamente pot constitui întăriri negative pentru aceștia. De asemenea, climatul organizațional poate fi afectat prin neimplicarea cadrelor didactice în activitățile extrașcolare menite să întărească coeziunea de grup sau să aducă beneficii școlii.

Motive în favoarea introducerii terapiei EREC la elevi și profesori:natura educativă a terapiei; scopul - a ajuta oamenii să se ajute, predându-le concepte pozitive de sănătate a gândirii, convingerile iraționale centrale pe care educația rațional - emotivă și comportamentală încearcă să le modifice în mod optim.

Abordări finale - concluzii

Din momentul avansării, de către Albert Ellis a teoriei rațional emotive și comportamentale asupra distresului emoțional, și până în zilele noastre, cercetătorii au fost interesați de validarea acestei teorii. Au fost construite instrumente de măsurare a cognițiilor iraționale, instrumente pentru populația generală sau pentru categorii specifice (copii și adolescenți, părinți, profesori, etc.). S-au elaborat tehnici de intervenție (de disputare), programe de intervenție pentru diferite categorii de indivizi (elevi, părinți, profesori). Studiile au vizat atât evidențierea impactului cognițiilor iraționale asupra distresului emoțional, cât și eficiența acestei forme de terapie în modificarea cognițiilor iraționale, ameliorarea distresului, precum și abilitarea clienților/pacienților în confruntarea cu viitoare evenimente neplăcute. Distresul emoțional al profesorilor este o realitate, mai ales în societatea românească „în derivă”. Statutul profesorului nu mai are aceeași valoare în societate, uneori această categorie profesională fiind blamată sau desconsiderată. Pregătirea profesională a cadrelor didactice implică, în general (din păcate!), informarea acestora cu privire la aspectele teoretice din domeniu, cunoștințe cu privire la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor, metodele didactice specifice domeniului etc. Dar nu se pune accent pe formarea viitoarelor cadre didactice. Bunăoară, ajunși la catedră ei sunt confrunțați cu probleme legate de comportamentul disruptiv al elevilor, lipsa de motivație a acestora, relația cu părinții și colegii, funcționarea sistemului etc. În condițiile unei evaluări defectuoase a acestor situații, reacția cadrului didactic poate fi una

disfuncțională, distres emoțional sau comportamente inadecvate. Aceste rezultate oferă o nouă perspectivă în domeniul consilierii profesorilor și totodată o perspectivă extrem de optimistă în ceea ce privește sprijinul ce poate fi acordat acestei categorii profesionale.

Scopurile finale ale terapiei EREC:

“a-i ajuta pe oameni să-și modifice cu succes gândurile negative, dezadaptative”

“a-i ajuta pe oameni să își schimbe în bine filosofia de viață”.

Bibliografie

1. Opre, A. (2003). Conceptualizări și intervenții cognitive comportamentale în tulburările de personalitate. În Opre, A. (Editor). *Noi tendințe în psihologia personalității. Modele Teoretice*, Cluj Napoca: Editura ASCR.
2. Opre, A., & David, D. (2006). Dezvoltarea inteligenței emoționale prin programe de educație rațional-emoțională și comportamentală.
3. Iamandescu - Bratu, I. Stresul psihic și bolile interne ; Ed. ALL ; București 1993.

EVALUARE PRIN AUTOEVALUARE

*Prof. Buta Violeta
Colegiul Tehnic "Dorin Pavel" Alba Iulia*

Autoevaluarea reprezintă o activitate complexă și dificilă, realizabilă în contextul trecerii de la abordarea elevului ca obiect al educației la cea de subiect al educației. Se formează capacități de autoevaluare care durează în timp și care se desfășoară simultan cu procesul de autocunoaștere dar și de cunoaștere a celorlalți.

Autoevaluarea are efect formativ și este o formă de organizare și apreciere reprezentând o motivație lăuntrică față de învățare.

- Elevul are nevoie să se autocunoască și să-și pună în valoare propriile aptitudini
- Profesorul are sarcina de a pregăti elevul pentru autoevaluare, prin înțelegerea criteriilor după care își apreciază activitatea, iar informațiile obținute pot fi folosite pentru stimularea motivației lăuntrice pentru învățare.
- Elevul este participant la propria sa formare
- Elevii apreciază rezultatele obținute și înțeleg eforturile depuse pentru atingerea obiectivelor stabilite.
- Se cultivă motivația interioară față de studiu și se dezvoltă o atitudine pozitivă și responsabilă față de propria activitate.

Funcțiile autoevaluării:

Evaluarea trebuie să stimuleze elevii pentru a-și ameliora rezultatele, să evidențieze propriul progres sau incapacitatea elevului de a realiza anumite cerințe școlare.

1. De constatare – ce știu din conținuturile învățate și ce nu știu?
2. De mobilizare – am reușit să îndeplinesc o sarcină de lucru, dar mai am rezerve?!
3. De proiectare - ca să nu am probleme în continuare trebuie să repet următoarele ...

Valențele formative ale autoevaluării.

1. Implică elevul în procesul evaluării, acesta conștientizează criteriile specifice evaluării.
2. Încurajează elevii să-și dezvolte procesele metacognitive de autoreglare și de construire a propriilor cunoștințe.
3. Formarea reflexivității asupra propriei activități.
4. Este un proces de autoreglare care accelerează învățarea.

5. Dezvoltă o atitudine critică față de sine, de limitele sale și de poziția sa în raport cu ceilalți colegi.

6. Dezvoltă capacitatea de identificare a propriilor progrese.

Tehnici de formare și educare a capacității de autoevaluare .

1. Autocorectarea sau corectarea reciprocă

- elevul își depistează unele erori în momentul realizării sarcinii de învățare.
- elevul își descoperă propriile lacune, fără a fi sancționate prin notă
- constituie un prim pas pe drumul conștientizării competențelor în mod independent.

2. Autonotarea controlată

- elevul este solicitat să-și acorde o notă care este „negociată” cu profesorul sau cu colegii.
- profesorul argumentează și evidențiază corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor

3. Notarea reciprocă

- elevii sunt puși în situația de a nota colegii prin reciprocitate fie la lucrări scrise fie la lucrări orale.

- nu trebuie să se concretizeze prin notarea efectivă.

4. Aprecierea obiectivă a personalității (concepută de Gheorghe Zapan)

- antrenarea clasei în vederea formării unor reprezentări despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale tuturor la un loc

-informații și confruntări între elevi în scopul cunoașterii obiective a rezultatelor obținute de aceștia.

Condiții necesare realizării autoevaluării

- Prezentarea obiectivelor care urmează să fie atinse de elevi
- Înțelegerea de către elevi a criteriilor de apreciere
- Claritatea instrucțiunilor
- Asigurarea unui climat de cooperare profesor-elev, elev-elev
- Încurajarea elevilor de a-și pune întrebări și de a da răspunsuri.
- Încurajarea evaluării în cadrul grupului de elevi.
- Completarea la sfârșitul unei sarcini importante a unei grile de autoevaluare pentru a realiza reflecția asupra învățării.

De exemplu, la disciplina fizică grila de autoevaluare la finalul unei activități independente poate conține următoarele afirmații:

1. Am învățat despre
2. Am descoperit că fenomenul fizic.....
3. Am folosit metodadeoarece.....
4. Am fost surprins să constat că.....
5. În realizarea sarcinilor am întâmpinat următoarele dificultăți.....
6. Am descoperit că nu știu.....
7. Trebuie să repet de la tema.....următoarele.....

Prin grilele de autoevaluare elevii reușesc să-și determine eficiența activității realizate

Un alt exemplu la disciplina fizică este fișa de autoevaluare pentru o temă cu predare de noi cunoștințe

Tema: Circuitul RLC serie în curent alternativ

1. Ce am învățat azi la tema dată?
 - definiția și caracteristicile circuitului
 - mărimile fizice caracteristice circuitului
 - reprezentarea grafică a variației mărimilor fizice
 - legile aplicate circuitului
 - rezolvarea circuitului în situații practice date
2. Care sunt cerințele la care eu trebuie să răspund pentru tema predată?
 - să reprezint schema circuitului și să definesc circuitul
 - să explic rolul elementelor din circuit
 - calcularea mărimilor fizice

- deducerea unităților de măsură
- să aplic legile valabile
- să argumentez variația mărimilor fizice
- reprezentarea diagramei fazoriale
- rezolvare de probleme, etc.

În concluzie, autoevaluarea are un rol esențial în întregirea imaginii elevului din perspectiva judecării de valoare pe care o emite profesorul evaluator și are multiple implicații în plan motivațional și atitudinal datorită necesității elevilor de autocunoaștere.

Bibliografie

1. Radu I. – Evaluarea în procesul didactic, EDP-2000, București.
2. Stoica A. – Metode și instrumente de evaluare, București 2000.
3. Cucuș C-tin – Probleme de docimologie didactică în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Iași 1998.
4. Stan C., Ionescu M., Chiș V.- Evaluare și autoevaluare în procesul didactic, în pedagogie, Ed - Presa Univ. Clujeană, 2001, Cluj-Napoca.
5. Voiculescu Florea - Management educațional strategic, Cluj Napoca 2005.

METODA DIDACTICĂ - INSTRUMENT DIDACTIC ÎN ACTIVITATEA CU ELEVII

*Prof. Pașca Adriana
Școala. Gimnazială "Vasile Goldiș" Alba Iulia*

Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către dascăl în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metoda didactică urmărește stabilirea unor relații inseparabile între activitatea de predare asigurată de profesor și cea de învățare realizată de elevi, prin aceasta se încearcă declanșarea mecanismelor psihologice ale învățării potrivit vârstei și particularităților elevilor. Orice metodă didactică devine eficientă atunci când informația transmisă de profesor, reușește să-i antreneze pe elevi. Metoda didactică reprezintă un instrument la îndemâna profesorului, în urma căreia elevii își însușesc cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice.

Metodele și procedeele didactice vizează următoarele aspecte didactice:

- *modul de prezentare, structurare și argumentare a cunoștințelor* într-o variantă euristică;
- *modul de dirijare a învățării* printr-o metodă care poate fi aplicată la nivelul clasei;
- *modul de asigurare a evaluării formative*, care să permită profesorului și elevilor cunoașterea rezultatelor și posibilitatea de ameliorare;
- *modul de activizare diferențiată a învățării* în condiții de organizare a elevilor în manieră frontală, pe grupe sau individuală (Petrovan, 2009).

Pentru profesor, metoda didactică este o cale de organizare a activităților de predare a cunoștințelor – un instrument didactic cu ajutorul căreia îi determină pe elevi să asimileze noi cunoștințe și forme comportamentale de stimulare, în același timp, de dezvoltare a forțelor cognitive și intelectuale cunoscute deja de umanitate. Metoda didactică este o modalitate prin care profesorul îi face pe elevi să găsească singuri soluții pentru rezolvarea problemelor descoperite în procesul

învățării. Pentru elev, metoda este un instrument de muncă, prin care redescoperă adevăruri noi pentru el (Cerghit, 2006).

Învățământul tradițional se realizează în general prin folosirea metodelor necesare realizării unor scopuri specifice: demonstrația profesorului, efectuarea de exerciții, punerea în practică a cunoștințelor asimilate. Pentru elev, aceasta înseamnă să i se ofere un model de gândire, o dirijare a învățării și apoi o independență în aplicare. Elevul acumulează nu numai cunoștințe, ci și un tip de achiziții noi față de care manifestă diferite disponibilități, alegând în final un model propriu de învățare. Procesul instruirii nu este altceva decât un lanț de situații ce apar într-o anumită relaționare a elementelor instruirii în jurul unui obiectiv în care este plasat elevul (Joița, 2002).

“Școala modernă și democratică de astăzi, așează în centrul reflecției sale pedagogice și didactice, raporturile elevului cu cunoștințele, construirea progresivă de către elevi a noii cunoașteri, elaborarea de noi construcții epistemologice într-o viziune integratoare, sistemică.” (Bocoș, 2002)

În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorului îi revine datoria de a participa alături de elevi la activitățile desfășurate. Profesorul îndrumă elevul pe drumul cunoașterii. Punerea în valoare a acestor instrumente didactice moderne presupune o serie de calități și disponibilități din partea cadrului didactic, adaptarea stilului de predare, dorința de autoperfecționare, creativitate, gândire modernă și o mare flexibilitate în concepții. Utilizarea metodelor interactive de predare - învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv – educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului.

Metodele interactive de grup asigură stimularea și dezvoltarea personalității încă de la vârste timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbările de cunoștințe. Aceste metode presupun o învățare prin comunicare, colaborare, produc o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Bibliografie

1. Petrovan, R. Ș., *Strategii activizante de predare-învățare prin valorificarea teoriei inteligențelor multiple*
2. Bocoș, M., *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2002
3. Joița, E., *Educația cognitivă*, Editura Polirom, Iași, 2002;
4. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006

PREGĂTIREA CADRELOR DIDACTICE PE TEMATICI EUROPENE DISEMINARE CURS

*Prof. Hațegan Comșa Marilena
Șc. gimnazială „I.M.Moldovan”, Blaj*

În perioada 3-5 septembrie 2012 s-a desfășurat la Cluj Napoca, la hotel Victoria, programul de formare „Pregătirea cadrelor didactice pe tematici europene“, organizat de Institutul European din România, fiind acreditat de Centrul Național pentru Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar. Este un program de categoria 3, tematic, de 16 ore și care a avut ca grup țintă cadre didactice din învățământul primar, gimnazial și liceal, având 4 credite transferabile.

La nivelul învățământului primar au fost prezenți 33 de cursanți , județul Alba fiind reprezentat de Bloj Lenuța - Șc.„Ion Pop Reteganu” Sâncel, Hațegan Comșa Marilena-Șc.„I.M.Moldovan” Blaj , Mezei Ștefan Zolti - Șc.„T.Maiorescu“ Bucerdea Grânoasă, Mureșan Manuela Eugenia -Șc. cu cls. I-VIII Ohaba și Nicoară Maria - Șc.cu cls. I- VIII Cugir .

Temele puse în discuție au fost: „Istoricul și instituțiile UE”, „Principalele politici europene”, „Strategia UE 2020”, „Oportunități de programe educaționale europene” și „Spațiul profesorului”, un forum virtual unde cadrele didactice găsesc informații utile derulării activităților propuse.

Cea de-a doua parte a activității s-a concentrat pe latura practică urmărind lucrul pe echipe. S-au format grupuri a câte 5- 6 cadre didactice și, după ce s-au prezentat o serie de materiale cuprinzând: „Metode de învățare prin cooperare pentru predarea-evaluarea unor teme despre U.E” , „Metode inovative de predare,, și instrucțiuni privind activitatea de proiectare didactică, s-a pus la dispoziție o listă cu subiecte pentru activitatea practică, sugerându-se ca fiecare grup de lucru să-și aleagă un subiect.

Fiecare grupă a prezentat în plen rezultatul activității sale pentru feed-back din partea celorlalte grupuri de lucru. Activitatea a fost una constructivă întrucât în cadrul prezentării în plen fiecare cadru didactic a prezentat proiectul urmărind predarea elementelor privind Uniunea Europeană în diverse ore: de istorie, geografie, educație civică, consiliere și orientare, limba româna etc.

Programul s-a desfășurat conform planificării, într-un cadru în care cuvintele de ordine au fost motivație și profesionalism.

„Am avut ocazia să întâlnim oameni minunați, traineri si organizatori cu reale calități de experți în educație, care au făcut accesibile aceste noțiuni pentru cadrele didactice participante și au creat o atmosferă în care colaborarea și schimbul reciproc de informație și-au regăsit calea firească, în beneficiul tuturor.,,

PROIECT TEMATIC „MIJLOACE DE TRANSPORT”

Prof. învă. preșc. BREGAR ELENA - Grădinița P.P. nr.12 Alba Iulia
Prof. învă.preșc. BARA NICOLETA - LIVIA – Grădinița P.P. nr.12 Alba Iulia

NIVELUL I: 3/5 ani

TEMA ANUALĂ: „CUM ESTE, A FOST ȘI VA FI AICI PE PĂMÂNT?”

SUBTEME:

1. CU CE CĂLĂTORIM?
2. DACĂ VREI SĂ CREȘTI MARE - FI ATENT LA TRAVERSARE!

GRUPA „STELUȚE”

ARGUMENT: Deoarece toți copiii, dar mai ales băieții sunt fascinați de mașini, vapoare, avioane... și pentru că m-au asaltat cu întrebări de genul: „Cu ce se hrănește mașina?”; „De ce bicicleta are 2 roți, iar mașina mai multe?” etc. am hotărât ca să desfășurăm acest proiect tematic numit: „**MIJLOACE DE TRANSPORT**”

OBIECTIV CADRU: Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ: Să cunoască și să denumească diferite mijloace de locomoție; Să

le clasifice după mediul în care circulă (aer, uscat, apă); Să-și însușească reguli principale, elementare de circulație stradală; Să înțeleagă și să transmită mesaje simple; Să obțină efecte plastice, utilizând tehnicile însușite; Să numere în limitele 1-3 recunoscând grupele de obiecte și cifrele; Să asculte și să recunoască fragmente muzicale din creații pentru preșcolari; Să interpreteze cântecele însușite în grup și individual; Să-și dezvolte calități motrice: îndemânare, viteză, rezistență; Să participe cu interes la activitățile de grup, de joc, manifestând toleranță, empatie față de colegi.

RESURSE UMANE: copiii, educatoarea, părinții, agent de circulație

RESURSE MATERIALE: cărți cu imagini pentru copii cu mijloace de transport, reviste, siluete de mașini (camioane, trenuri), vapoare și avioane, elicoptere, parcare, semafoare și semne de circulație în miniatură, șabloane pentru desen, culori, acuarela, hârtie glasată autocolant, plastelina,

METODE: observația, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, povestirea, jocul, problematizarea, învățarea prin descoperire, explozia stelară, metoda predarea – învățarea reciprocă

CENTRE DE INTERES DESCHISE ȘI MATERIALELE puse la dispoziția copiilor:

Săptămâna 1	Săptămâna 2
<p>Alfabetizare: cărți cu mijloace de transport, albume, jetoane, filme</p> <p>Joc de rol: truse de mecanic, păpuși, jucării, mașini în miniatură, semne de circulație în miniatură, caschetă.</p> <p>Construcții: cuburi de lemn, plastic</p> <p>Știință: Enciclopedia „Mijloace de transport”, jetoane, fișe de lucru,</p> <p>Arte: coli de desen, creioane, acuarele, plastilină, planșete</p> <p>Joc manipulativ: truse magnetice,, puzzle, „Învățăm să circulăm”</p>	<p>Alfabetizare: cărți, enciclopedii, albume, cărți de povești</p> <p>Joc de rol: semne de circulație, accesorii pentru dramatizări (șofer, polițist, mecanic)</p> <p>Construcții: cuburi, truse diverse, mașini în miniatură</p> <p>Știință: planșe, fișe individuale, cărți despre mijloace de transport, harta proiectului</p> <p>Arte: coli de scris, carioca, plastilină, hârtie colorată, resturi textile</p> <p>Joc manipulativ: truse variate, „Semne de circulație”</p>

CUTIUȚA CU ÎNTREBĂRI:

Ce știm? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ca să ne deplasăm mai repede circulăm cu mașina, avionul, trenul. ➤ Mașina este condusă de șofer ➤ Pe stradă mai circulă autobuze, biciclete, motocicletele. ➤ Mașina are patru roți. ➤ Pe apă circulă vapoare. ➤ Avionul circulă prin aer. ➤ Pe stradă putem circula numai cu părinții ➤ Dacă nu ești atent pe stradă, te accidentează mașinile ➤ Polițiștii te amendează dacă treci pe culoarea roșie a semaforului 	Ce nu știm și vrem să aflăm? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Despre clasificarea mijloacelor de transport după mediul în care circulă? ➤ Cum trebuie să ne comportăm în mijloacele de transport? ➤ Cum se numesc persoanele care conduc avioanele, trenurile, vapoarele? ➤ Cine dirijează circulația pe stradă? ➤ Ce sunt regulile de circulație? ➤ Ce ne învață semaforul? ➤ Cum circulă vapoarele pe apă? ➤ Alte mijloace terestre, nautice și aeriene.
---	---

DERULAREA PROIECTULUI

- am consultat materialele de specialitate și am luat legătura cu persoanele care ne vor sprijini;
- am adaptat toată informația la nivelul de înțelegere al copiilor;
- am amenajat sectoarele în grupă pentru a atrage și mai mult copiii la activitate;
- împreună cu copiii voi realiza harta proiectului.

ÎNTOCMIREA HĂRȚII DE IDEI :

Harta de idei va cuprinde: cunoștințele pe care le dețin copiii despre mijloacele de transport și locomoție înainte și după momentul lecturii după imagini organizate;

Lista cu întrebările adresate de copii va fi expusă pe un alt panou la centrul tematic.

Harta tematicilor pentru proiect va fi concepută împreună cu copiii, urmărind următoarele aspecte :

- **Clasificarea mijloacelor de transport și locomoție ;**
- **Aspecte caracteristice ale mijloacelor de transport : alcătuire, combustibil,**
- **Utilitatea și importanța acestora pentru om;**
- **Norme de conduită, și reguli de circulație pentru prevenirea accidentelor de orice fel**

EVALUAREA PROIECTULUI

Evaluarea finală o realizăm prin desfășurarea concursului cu tema „Micul pieton„

INVENTARUL DE ACTIVITĂȚI**SUBTEMA: CU CE CĂLĂTORIM?**

ZIUA/ DATA	TIPURI DE ACTIVITĂȚI DE ÎNĂȚARE	TURA I	TURA II-A
L U N I	ALA 1: ADP: ALA 2:	Alfabetizare: Alegem imagini cu mijloace de transport Construcții: Trenul Întâlnirea de dimineață: Cu ce mijloc de transport ai venit la grădiniță?, calendarul naturii, salutul. Joc de mișcare: „Trece trenul prin gară”	Joc manipulativ: trenul din figuri geometrice Construcții: garajul Melcul călător - lectura educatoarei Jocuri distractive: „Unde s-a oprit mașina?”

	ADE:	DȘ: O călătorie prin oraș - mijloace de transport - lectură după imagini Tranziții: trenulețul muzical/ a pornit prin țară/ și pe noi ne-a luat cu el/pentru prima oară/ eu locomotiva sunt/ voi sunteți vagoane/ împreună ne-ndreptăm/ către centre/baie/masă în grabă. Rutine: Reguli de comportare pe stradă	DȘ: aranjează mijloacele de locomotie în mediul în care circulă
M A R Ț I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Joc de rol: de-a șoferii; de-a mecanicii Artă: Stopul Întâlnirea de dimineață: Colecția mea de mașinuțe, calendarul naturii, salutul. Activitate de grup: „Călătorie buclucașă”- povestea copiilor Activitate integrată: „Pe uscat, pe apă, prin aer” DLC+DEC DLC- cu ce călătorește? Cu ce ai călătorit? (acțiuni trecut-prezent) DEC: Trenul - cântec Joc muzical: Avionul	Știință: ce este și cine o conduce? Artă: colorează mijlocul de transport preferat - desen liber Audiție cântece pentru copii despre mijloacele de transport Joc de mișcare: „Locomotiva face manevre” DLC- ce este și pe unde merge? DEC: repetare cântec Joc muzical: Avionul
M I E R C U R I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Joc de manipulativ: Așează-mă la locul potrivit - (mijloace de transport - mediu) Artă: mijloace de transport - desen liber Întâlnirea de dimineață: cum ne comportăm în mijloacele de transport?, calendarul naturii, salutul. Joc de mișcare: Pe sub tunel Activitate integrată: DȘ+DPM DȘ: Câte vapoare au plecat? DPM: Trece pe sub tunel - deplasare pe genunchi și palme Joc distractiv: „Păsărelele și automobilul”	Alfabetizare - traverse de cale ferată Masa de lumini - trecerea de pietoni Jocuri de stimulare pentru învățarea unor reguli de circulație: Stop pe roșu, treci pe verde DȘ: numărăm în limitele 1-2 DPM: joc aplicativ: lupul și oiile - târâre
J O I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Alfabetizare: spune cum face? (onomatopee - exerciții pentru limbaj) Construcții: Vaporul pe mare Întâlnirea de dimineață: ce știm despre mijloacele de transport pe apă?, Calendarul naturii, Salutul Joc de mișcare: „Cursa cu obstacole” DEC: mijloace de transport - pictură	Joc de rol: de-a șoferii, de-a polițiștii Artă: modelăm mijloace de transport Colorează câte două mijloace de transport din fiecare grupă Joc distractiv: Atenție la semafor DEC: finalizarea lucrărilor și realizarea unei expoziții
V I N E R I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Joc manipulativ: din jumătate întreg Masa luminoasă: barca pe valuri Întâlnirea de dimineață: ce mijloc de transport preferi? Calendarul naturii, Salutul Joc-concurs: „Ghici, ghicitoarea mea” DOS: cum ne comportăm în timpul unei călătorii? Reguli de comportament	Construcții: Autostrada Alfabetizare: Povestire creată de copii: „O călătorie cu părinții mei” Joc distractiv: „Păsărelele și automobilul” Pe unde nu am voie să mă joc? De ce?

TEMA PROIECTULUI: „MIJLOACE DE TRANSPORT”

SUBTEMA: DACĂ VREI SĂ CREȘTI MARE / FI ATENT LA TRAVERSARE!

ZIUA/ DATA	TIPURI DE ACTIVITĂȚI DE ÎNĂȚARE	TURA I	TURA II-A
L U N I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Alfabetizare: Și noi suntem pietoni - citire imagini Știință: Semne de circulație Întâlnirea de dimineață: ce știm noi despre circulația pe stradă?, Calendarul naturii, Salutul Joc distractiv: fii atent la STOP Activitate integrată: „Strada” DȘ+DEC DȘ: Circulația pe stradă - lectură după imagini DEC: Stopul – cântec Tranziții: Trenulețul muzical Rutine: respectăm regulile de circulație	Construcții: Mașini mari, mașini mici Joc manipulativ: din jumătate - întreg Povestea iepurașului poznaș - povestea educatoarei Jocuri distractive: „Unde s-a oprit mașina?” DȘ: colorează câte mijloace de transport găsești pe stradă DEC: Stopul - repetare cântec
M A R Ț I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Construcții: strada mea Joc manipulativ: Alege jetoane cu semne de circulație Întâlnirea de dimineață: Întâlnire cu un agent de circulație, Calendarul naturii, Salutul Joc distractiv: „Păsărelele și automobilul” Activitate integrată: DLC+DEC DLC: Eu spun una, tu spui multe DEC: Trecerea de pietoni - desen liber	Știință: Vreau să aflu mai multe despre mașini (citire imagini) Joc de rol: de-a mecanicii, de-a șoferii Ce ne-a învățat agentul de circulație – discuții libere Joc de mișcare: „Locomotiva face manevre” DLC: Alcătuim propoziții pe baza imaginilor DEC- finalizarea lucrărilor
M I E R C U R I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Joc de rol: de-a agentul de circulație Alfabetizare: Ghicitori despre semnele de circulație și alte elemente ale străzii Întâlnirea de dimineață: , Calendarul naturii, Salutul Joc de simulare: La stop stai pe loc DS: Predarea numărului și cifrei 3	Artă: strada mea - desen liber Masa luminoasă: Strada mea Reguli de circulație în oraș - discuții libere Joc distractiv: „Păsărelele și automobilul” Încercuiește și colorează mulțimea care are trei elemente
J O I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Artă: semaforul – confecționare Alfabetizare: Stopul - memorizare Întâlnirea de dimineață: Călătorim, lumea o descoperim, Calendarul naturii, Salutul Joc distractiv: Atenție la semafor DOS: Machetă - Strada mea	Artă: semaforul – finalizarea lucrărilor Alfabetizare: Stopul – repetare poezie De ce e important să fim atenți la regulile de circulație Joc distractiv: Atenție la semafor DOC- finalizarea colajului, realizarea unei expoziții
V I N E R I	ALA 1: ADP: ALA 2: ADE:	Joc manipulativ: puzzle cu mijloace de transport Construcții: Pista pentru avioane Întâlnirea de dimineață, Calendarul naturii, Salutul Ce știu despre mijloacele de transport - concurs DPM: Mers cu ocolire de obstacole Joc de mișcare: „Avionul face manevre”	Audiție cântece pentru copii cu mijloace de transport Vizionare Power Point: recunoaște și denumește mijloacele de transport din imagini DPM: Cursa de obstacole, ocolire, târâre Joc de mișcare: „Avionul face manevre”

Bibliografie

1. Ghid pentru proiecte tematice - abordarea în manieră integrată a activităților din grădiniță, Ed. Humanitas Educațional, București, 2005
2. Revista învățământului preșcolar, 2009;
3. Suport pentru aplicarea noului curriculum pentru învățământul preșcolar, Tipografia Steaua Nordului, Pitești, 2010;

DISEMINARE VIZITĂ DE STUDIU FRANȚA, BORDEAUX

*Prof. Popoviciu Corina Daniela
Inspectoratul Școlar Județean Alba*

Numărul și titlul vizitei: 143 - Offrir des formations adaptées aux besoins du territoire et des apprenants ;

Tipul vizitei: EFP;

Instituția organizatoare: Fédération Régionale des Maisons Familiales Rurales Aquitaine-Limousin ;

Localitatea și țara: Bordeaux; Franța;

Perioada vizitei: 17/03/2013-22/03/2013

Scopul unei vizite de studiu este acela de a promova un schimb de experiență și de bune practici între țările vizitate și țările de origine iar pentru mine, personal, a reprezentat o experiență interesantă și un mijloc valoros de formare.

Agenția Națională pentru programe comunitare în domeniul educației și formării profesionale este cea care se ocupă de selecția candidaturilor iar informații puteți găsi accesând **Eroare! Referință hyperlink incorectă.** Această rundă au fost finanțate mobilități individuale pentru participarea la vizite de studiu în valoare de 91.870 Euro iar grantul maxim pentru Franța a fost de 1350 Euro. Alocarea la vizita de studiu s-a făcut ținând cont de opțiunile participanților, numărul solicitărilor pentru o anumită vizită de studiu la nivel european și de relevanța aplicației/funcției pentru temele vizitelor selectate.

Eu am avut deosebită plăcere de a-mi fi aprobată candidatura pentru a participa în perioada 17-22 martie 2013 la o vizită de studiu în Franța, țara mea de suflet, în Bordeaux, capitala regiunii Aquitania, oraș traversat de fluviul Garonne care m-a fermecat încă din prima zi și în care sigur mă voi reîntoarce.

Consider că prin întreaga experiență, obiectivele au fost atinse în totalitate deoarece, în primul rând, tot programul a fost foarte bine structurat și respectat, s-a dat dovadă de mult profesionalism, experiența interculturală rămânând baza acestei vizite, apoi prezentarea făcută de fiecare participant prin care am făcut cunoștință cu sistemul de învățământ din Suedia, Polonia, Belgia, Italia, Slovacia și apoi, dezbaterile, vizitele în centrele de formare: MFR Lesparre, MFR Centre de formation Beausejour, MFR Vayres etc., personalul de conducere întâlnit, schimbul de opinii privind învățământul prin alternanță pentru satisfacerea nevoilor teritoriului dar și ajutorul pe care îl pot acorda întreprinderile în a oferi formări în concordanță cu realitățile profesionale, toate avantajele acestor formări născute din parteneriate la nivel local vin în ajutorul tânărului dar și al adultului care poate fi integrat mult mai ușor în sistemul muncii, eterna problema a tuturor.

Am ales aceasta vizită în primul rând pentru propria-mi formare, apoi pentru că are la bază formarea adulților, iar eu lucrez cu adulții din sistemul de învățământ; pentru crearea de parteneriate, pentru a înțelege în profunzime noțiunea de învățământ prin alternanță și mai ales pentru a observa exemple concrete că acest tip de învățământ poate da roade (ceea ce mi s-a demonstrat), pentru a descoperi politica regiunii Aquitaine în dezvoltarea ocupării forței de muncă

pentru a satisface nevoile socio-economice ale teritoriului și mai ales prin a promova, a favoriza întoarcerea tânărului la muncă prin acest tip de formări care se desfășoară la un standard ridicat de profesionalism iar programul a fost mult peste așteptările mele.

Între membrii grupului care au participat la aceasta vizită de studiu s-a creat o legătură foarte puternică, am relaționat atât de bine încât păstrăm legătura, dorim să fructificăm acest lucru prin crearea de viitoare parteneriate pentru diverse proiecte în funcție de nevoile fiecăruia dintre noi, atât la nivel personal, profesional cât și la nivel de instituții. Vom dezbate în continuare probleme legate de necesități, bariere de care ne lovim, noi abordări.

Aș vrea să menționez doua persoane care ne-au ghidat pe parcursul a șase zile minunate, atât din punct de vedere profesional cât și amical, care au muncit foarte mult pentru ca noi să ne bucurăm de tot confortul în orice moment al zilei, este vorba de coordonatorii acestei vizite de studiu, d-na Severine Gallais și d-nul Francois Camus, persoane de conducere tinere, ambițioase, bine intenționate, binevoitoare, amuzante, spontane, atente, dinamice, adevărați profesioniști.

Bineînțeles ca și eu, la rândul meu am lansat o propunere a unei vizite de studiu pentru că mi-ar face o deosebită plăcere să organizez o astfel de vizită care aduce multe beneficii celor implicați.

PATRIOTISMUL ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

*Prof. Marinela Țuculete
Liceul Sportiv Alba Iulia*

Nicolae Iorga spunea că *Un patriot se recunoaște prin faptul că iubește, respectă și caută să adune și să îmbunătățească țărâmurile și oamenii, pe când un șovinist urăște tot ce nu-i seamănă și dezbină oamenii.* Termenul de patriotism este extrem de complex prin accepțiunile pe care le poate cuprinde: apare o dată cu formarea popoarelor, dar capătă o mare însemnătate în perioada transformării lor în națiuni și a constituirii statelor naționale, înseamnă dragoste și devotament față de patrie și de popor, faptul de a fi gata de luptă și de jertfă pentru interesele patriei, element al conștiinței și psihologiei sociale, acționează ca o puternică forță motrice.

Viziunea și atitudinea patriotică pornesc de la origini, de la trăsăturile generale ale unui popor, de la conturarea profilului său spiritual, de la modul particular de a gândi, a simți și a acționa, de la felul cum se situează în raport cu marile probleme, evenimente și teme ale umanității.

Încă de la apariția ideilor de patrie și patriotism, acestea au fost indisolubil legate de interesul național. Indiferent de etapa istorică pe care a parcurs-o, patriotismul s-a definit ca fiind capacitatea individului de a identifica interesul național și de a-l urma în toate acțiunile sale. A fi patriot român în Europa secolului nostru înseamnă să accepți noul, integrarea europeană și euro-

atlantică, să afirme identitatea culturală, lingvistică și a tuturor valorilor pe care le are o națiune. Identitatea națională ca element constituent al patriotismului se reflectă în factura psihică, în însușiri morale, mentalități și obiceiuri, în cultura, în identificarea priorităților colective. Adevăratul patriot acordă pondere și prioritate nevoilor și exigențelor autohtone, fără a fi opac la preocupările lumii în care trăiește sau indiferent față de problemele altora. Este un locuitor al planetei, dar nu unul necondiționat spațial și temporal. Dimpotrivă, el crede în valorile neamului, în personalitățile pe care acesta le-a produs, în capacitățile creatoare ale compatrioților. Astăzi patriotismul este legat de noi valori, cum sunt cele ale democrației și ale economiei de piață.

Globalizarea include o multitudine de procese complexe cu o dinamică variabilă atingând domenii diverse ale unei societăți. Ea rezultă din comerțul internațional extrem de crescut și din schimburile culturale, din căderea barierelor și interdependențelor dintre state. Un număr important al activităților umanității se situează pe o scală și un orizont atât de mari, încât au depășit granițele naționale. Alt aspect cheie al globalizării este schimbarea în tehnologie și inovație, despre care se crede că au ajutat la crearea statului global. Roland Robertson spunea despre conceptul de globalizare că se referă la *micșorarea lumii și la mărirea gradului de conștientizare a lumii ca un întreg*.

Formarea statului global, înseamnă și crearea civilizației globale, o mai mare apropiere între diferitele țări, înțelegerea mutuală și înțelegere între cetățeni. Globalizarea înlătură barierele geo-socio-culturale care condiționează libertatea umană. A accelera modalitățile de socializare, posibilitatea de a fi împreună cu orice conjunctură.

Schimbările prin care trece România presupune relații de încredere mutuală între parteneri, încredere necesară atât în asigurarea stabilității instituționale, cât și pentru climatul de securitate continentală. O Europă unită nu se poate construi decât cu respectarea identității naționale, a constituționalismului, a dialogului etnic, prin apărarea intereselor interne și externe ale țării și toate acestea se completează cu patriotismul. Dacă nu sunt acceptate procesele sociale, economice, politice și culturale, românul poate risca să aibă o viziune incompletă, limitată indiferent de cât de patriot s-ar declara. Patriotismul se nutrește din sine și se construiește pe sine.

A fi patriot la începutul acestui secol înseamnă să așezăm cultura română în locul pe care îl merită în rândul culturii europene. Faptul că nici E. Cioran, nici E. Ionescu nu au putut renunța la faptul de a fi român, că nu au putut să se decică de românitatea lor, o dovedesc mărturiile existente. Eugen Simion mărturisea că aproape în fiecare dimineață, Cioran și Ionescu vorbeau la telefon românește. Simțeau nevoia unei intimități cu această limbă. Mircea Eliade a fost dintre cei care și-au afirmat cu tărie românitatea până la sfârșitul vieții. Bucureștiul a fost pentru el *rezervorul de sacru*, un spațiu magic, un loc numit *acasă*. Să fii român înseamnă să nu poți renunța ușor la asta, să simți mereu nevoia să te întorci în țara ta, în limba ta, să-ți fie dor de ele și să te regăsești pe tine o dată cu ele.

Bibliografie

1. Dicționarul explicativ al limbii române, Academia română, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.
2. Vasile Ghica, *Ghid de consiliere și orientare școlară*, Editura Polirom, București, 1998.
3. <http://www.cadranpolitic.ro>
4. <http://www.evz.ro/detalii/stiri/atitudini>, globalizare și patriotism